

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **X.**, narozený dne X.
státní příslušnost Ruská federace
zastoupený advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 287/18, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2022, č. j. KRPA- 275445-23/ČJ-2022-000022-ZZC

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 20. 9. 2022, č. j. KRPA-275445-23/ČJ-2022-000022-ZZC, se zrušuje.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 6 800 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „žalovaný“), jímž byla podle ust. § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prodloužena doba zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění stanovená rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 8. 2022, č. j. KRPA-275445-11/ČJ-2022-000022-ZZC, o 34 dnů.

II. Žalobní body

2. Žalovaný opřel důvody pro zajištění žalobce podle ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a v napadeném rozhodnutí, kterým bylo zajištění prodlouženo, odůvodnil tento postup skutečností trvání důvodů pro zajištění. Žalobce považuje postup žalovaného za nezákonný, neboť nevychází ze skutečného stavu věci a své rozhodnutí opřel pouze o vyvratitelné domněnky a v celém řízení vycházel pouze ze skutečností v neprospěch žadatele a skutečnostmi, které uvedl, se dostatečně nezabýval.
3. Žalobce namítal, že v den dostavení se dobrovolně na pracoviště žalovaného uvedl všechny podstatné skutečnosti, které jej k vstupu na území Evropské unie vedly i přes to, že mu uložení správního vyhoštění a jeho délka byly známy. Žalobce jako prioritní důvod svého jednání uvedl, že na území České republiky žije jeho nezletilý syn, se svou matkou, bývalou partnerkou žalobce. S ohledem na předešlý neoprávněný pobyt žalobce nebyl do rodného listu dítěte zapsán. V řízení o správním vyhoštění zahájeném dne 25. 2. 2021 uváděl, že syn se narodil dne X., v době, kdy žalobce pobýval na území České republiky neoprávněně. Na podporu těchto tvrzení předložil žalovanému album fotografií zachycujících narození syna a další období. Žalobce chtěl být v kontaktu se svým synem. Matka syna do protokolu uvedla, že nepopírá, že žalobce je biologickým otcem dítěte. Ke skutečnosti, z jakého důvodu není uveden v rodném listu dítěte, uvedla, že žalobce je nespolehlivou osobou, která ji i dítě v minulosti několikrát bez dalšího opustila a dlouhodobě o dítě nejevila zájem. Nynější zájem o syna ze strany žalobce považuje za účelový, vedený snahou o legalizaci pobytu. Žalobce tyto skutečnosti rozporoval a nadále uváděl, že od narození syna usiloval o vytvoření zázemí a rodinné pohody. Ze strany matky syna docházelo ke slovním a písemným výhrůžkám, kterými požadovala značné finanční sumy k zajištění bydlení a života na území České republiky, pod hrozbou nahlášení jeho neoprávněného pobytu, pokud jí nebude vyhověno. Žalobce přitom se synem trávil v týdnu i několik dní. Žalobce podal dne 29. 11. 2020 v pořadí třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany. Řízení o žádosti bylo zastaveno podle ust. § 11a odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutí žalovaného bylo napadeno žalobou u Městského soudu v Praze, který ji dne 1. 2. 2021 usnesením č. j. 13 Az

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

1/2021-29 odmítl. Žalobce se dne 25. 2. 2021 dobrovolně dostavil na Krajské ředitelství policie hl. města Prahy za účelem řešení svého neoprávněného pobytu na území. Během řízení o uložení správního vyhoštění, dne 31. 3. 2021, žalobce narychlo opustil území České republiky, neboť jeho otce postihla mozková mrtvice. Poté bylo již za nepřítomnosti žalobce na území vydáno rozhodnutí o uložení správního vyhoštění v délce 2 roky. Proti uvedenému rozhodnutí byl podán opravný prostředek, ve kterém byl žalobce neúspěšný. Žalobce následně podal návrh na prominutí délky uloženého správního vyhoštění. Během pobytu žalobce v Ruské federaci došlo k zcela zásadní změně politické situace v souvislosti s napadením Ukrajiny. Žalobce v této souvislosti zdůraznil, že jeho syn s matkou v době napadení Ukrajiny pobývali na jejím území. Matka syna žalobce kontaktovala se žádostí o pomoc s cestou do České republiky. Žalobce jim prostřednictvím telefonního kontaktu na svého známého zajistil přesun a krátkodobý pobyt v Užhorodě, odkud je jeho přítel odvezl do České republiky. Žalobce se dne 23. 8. 2022 dostavil na pracoviště žalovaného dobrovolně a vypovídal shodně se skutečnostmi, které uvedl v předchozím správním řízení. Považuje za nedůvodné se domnívat, že tímto jednáním měl v úmyslu mařit rozhodnutí žalované. Současně uvedl přesnou adresu svého pobytu na území a také se vyjádřil k otázce svého finančního zabezpečení a složení případné finanční záruky. Uvedl konkrétní osobu, která by složila tuto finanční záruku, jednoznačně uvedl, že je schopen zdržovat se na určeném místě a dostavit se v určené době na pracoviště žalovaného.

4. S ohledem na svou situaci, kterou vnímá jako ohrožující, se vyjádřil, že bude opakovaně žádat o udělení mezinárodní ochrany. Tento krok v zařízení pro zajištění cizinců učinil a dne 27. 8. 2022 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Řízení o této žádosti bylo usnesením Ministerstva vnitra České republiky, Odboru azylové a migrační politiky podle ust. § 11a odst. 2 zákona o azylu zastaveno. Rozhodnutí bylo napadeno žalobou k Městskému soudu v Praze (řízení vedené pod sp. zn. 19 Az 24/2022) a současně byl podán návrh na přiznání odkladného účinku.
5. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48, který uvádí: *“Správní soud má povinnost aplikovat § 75 odst. 1 s. ř. s. konformně s požadavky článku 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Požadavky z ní plynoucí je nutno upřednostnit, pokud by doslovná aplikace zásady přezkumu podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, vedla k tomu, že by soudní přezkum rozhodování o nepovolení vstupu na území nebylo možno pokládat za účinný přezkum v rozumných intervalech. Z toho plyne povinnost soudu zohlednit i podstatné změny, k nimž došlo po vydání přezkoumávaného správního rozhodnutí, pokud tyto změny mohly vést k tomu, že pokračování omezení osobní svobody, které bylo původně nařízeno v souladu se zákonem, se stalo nezákonným.”* V této souvislosti odkázal též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48.
6. Dále odkázal na právní větu rozsudku ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005-75, Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Soud je i při aplikaci kogentních norem procesního práva vázán článkem 10 Ústavy ČR. Nesmí proto použít vnitrostátní procesní normu (zde ustanovení § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s. obsahující zákaz rozšiřovat žalobu o další žalobní body po lhůtě pro její podání), pokud by její aplikace nutně a nevyhnutelně vedla k porušení zásady non-refoulement obsažené v článku 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků či k porušení zákazu vyhostit cizince do země, kde by byl vystaven brozbě mučení*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu, jenž vyplývá z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z judikatury Evropského soudu pro lidská práva tento článek vykládající.“

7. Na soudní přezkum rozhodnutí o nepovolení vstupu navíc dopadá také podrobnější čl. 9 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. 6. 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu: „*V případech, kdy zajištění nařizují správní orgány, zajistí členské státy, aby mohl být proveden z moci úřední nebo na žádost žadatele rychlý soudní přezkum zákonnosti zajištění. V případě přezkumu zákonnosti zajištění z moci úřední se o přezkumu rozhodne v co nejkratší době od začátku zajištění. V případě přezkumu zákonnosti zajištění na žádost žadatele se o přezkumu rozhodne v co nejkratší době od začátku příslušného řízení. Členské státy za tímto účelem stanoví ve vnitrostátním právu lhůtu pro provedení přezkumu zákonnosti zajištění z moci úřední nebo přezkumu zákonnosti zajištění na žádost žadatele. Je-li zajištění shledáno v rámci soudního přezkumu jako nezákonné, musí být dotčený žadatel neprodleně propuštěn.*“
8. Žalobce konečně namítal, že postup žalovaného, který rozhodl o zajištění žalobce za účelem realizace správního vyhoštění a jeho předání dle readmisní dohody s Ruskou federací, je nezákonný. Žalobce shledává postup činěného nátlaku ze strany žalovaného, aby využil dobrovolného návratu ve smyslu ust. § 123a zákona o pobytu cizinců jako nezákonný postup. Žalobce je přesvědčen, že postup žalovaného je v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, článkem 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, vede k porušení zákazu vyhostit cizince do země, kde by byl vystaven hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu, jenž vyplývá z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z judikatury Evropského soudu pro lidská práva tento článek vykládající.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Má za to, že své rozhodnutí dostatečně odůvodnil, doplnil, že se žalobce odmítl přihlásit do dobrovolného návratu, realizace správního vyhoštění je naplánována na 25. 10. 2022, a to letecky přes Istanbul.

IV. Obsah správního spisu

10. Žalobce do České republiky přicestoval v roce 2007 za prací. Žalobce první žádost o mezinárodní ochranu podal dne 16. 7. 2007, jeho žádosti nebylo vyhověno. Další žádost o mezinárodní ochranu podal dne 18. 3. 2010, řízení o žádosti bylo zastaveno. Následně zde žalobce pobýval nelegálně od 6. 3. 2011 do 25. 2. 2021, kdy se dobrovolně odstavil na policii k řešení pobytového oprávnění. Dne 5. 6. 2021 rozhodnutím, č. j. KRPA-50929-20/ČJ-2021-000022-SV bylo žalobci uloženo správní vyhoštění podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 3, 4 zákona o pobytu cizinců, se zákazem vstupu na území členských států Evropské unie na dobu 2 roky. Odvolání proti tomuto rozhodnutí bylo zamítnuto rozhodnutím Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 29. 7. 2021, č. j. CPR-18404-2/ČJ-2021-930310-V241 (vykonatelnost rozhodnutí o správním vyhoštění

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

nastala dne 29. 8. 2021). Žalobce je veden v evidenci nežádoucích osob ode dne 29. 7. 2021 do 29. 8. 2023.

11. Žalobce se dne 23. 8. 2022 dobrovolně dostavil na Krajské ředitelství policie hl. města Prahy, Odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, za účelem řešení svého neoprávněného pobytu na území. K prokázání totožnosti předložil cestovní pas Ruské federace. Kontrolou informačních systémů policie bylo zjištěno, že tato osoba je vedena v SIS.
12. Žalobce při výslechu uvedl, že dne 31. 3. 2021 vycestoval do Ruska, na území České republiky se vrátil přibližně 10. 8. 2022.
13. Dne 23. 8. 2022 bylo rozhodnutím č. j. KRPA-275445-11/ČJ-2022-000022-ZZC, rozhodnuto o zajištění žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a to na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.
14. Dne 20. 9. 2022 bylo napadeným rozhodnutím rozhodnuto o prodloužení zajištění žalobce podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců o 34 dnů.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
16. Podle ust. § 124 odst. 1 písm. b), 3 zákona o pobytu cizinců *policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.*
17. Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců *zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

„finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

18. Žalobce v žalobě obsáhle rekapituloval sled událostí v životě žalobce (což není možné považovat za žalobní námitku), uvedl několik judikátů, ovšem bez zřejmého vztahu k projednávanému případu, obecně namítal, že postup žalovaného je v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, které vyplývají z článku 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (soud ani tyto odkazy na judikáty a mezinárodní úmluvy nepovažuje za žalobní bod), z žaloby je nicméně zřejmé, že žalobce namítal nedostatečné posouzení naplnění podmínek podle ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců a nedostatečné posouzení možnosti využití zvláštních opatření.
19. V daném případě žalovaný vyšel ze zjištění, že cizinci bylo dne 5. 6. 2021 vydáno dle ustanovení 119 odst. 1 písm. b) bod 3, 4 zákona o pobytu cizinců rozhodnutí o správním vyhoštění se zákazem vstupu na území členských států EU, a to na dobu 2 roky. Proti uvedenému rozhodnutí podal cizinec dne 24. 6. 2021 odvolání. Dne 29. 7. 2021 vydalo Ředitelství služby cizinecké policie rozhodnutí, kterým odvolání cizince zamítlo, a potvrdilo tak rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Rozhodnutí o správním vyhoštění nabylo právní moci dne 29. 7. 2021 a stalo se vykonatelným dne 29. 8. 2021. Z rozhodnutí plyne, že cizinec je veden v evidenci nežádoucích osob od dne 29. 7. 2021 dne 29. 8. 2023. Cizinec, přestože mu byl na základě uvedeného rozhodnutí odepřen vstup na území schengenského prostoru, v rozporu s tímto rozhodnutím neoprávněně přicestoval na území České republiky. Žalobce tak při svém pobytu na území České republiky jednal v rozporu s morálními normami a chráněnými zájmy, které deklaruje zákon o pobytu cizinců. Z prokázaného jednání je zřejmé, že by mírnější donucovací opatření nebyla účinná a uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců je z hlediska jednání účastníka správního řízení nedostačující.
20. Žalovaný aspekt nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění posoudil dostatečně. Správně přihlédl ke skutečnosti, že žalobce již v minulosti rozhodnutí o správním vyhoštění úmyslně nerespektoval. Soud dodává, že žalobce též odmítl účast na programu dobrovolného návratu, přijel do České republiky za prací (na turistické vízum) v roce 2007, následoval desetiletý nelegální pobyt, poté se dne 25. 2. 2021 dostavil na policii, aby řešil svůj nelegální pobyt, uvedl, že svůj pas ztratil v Polsku, doklad o případném nahlášení ztráty nemá. Po uložení správním vyhoštění byl vedený v evidenci nežádoucích osob ode dne 29. 7. 2021 do 29. 8. 2023. Žalobce dne 31. 3. 2021 vycestoval do Ruska, na území České republiky se vrátil přibližně 10. 8. 2022, dne 23. 8. 2022 se pak dostavil na policii a tohoto dne byl také zajištěn. V současné době žalobce podal čtvrtou žádost o mezinárodní ochrany, řízení o žádosti bylo dne 1. 9. 2022 zastaveno podle § 11a odst. 3 zákona o azylu. Návrh na vydání předběžného opatření podaný v souvislosti s touto žalobou byl zdejším soudem zamítnut usnesením ze dne 5. 10. 2022, č. j. 19 Az 24/2022-21.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

21. Podle názoru soudu je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění jednoznačně dáno, žalobce dlouhodobě a konzistentně projevuje vůli v ČR setrvat bez ohledu na zákonné předpisy a vydaná rozhodnutí.
22. Žalobce dále namítal, že žalovaný nedostatečně zvážil použití zvláštních opatření, neboť nezohlednil nabídku finanční záruky, žalobce je také schopen se zdržovat na určeném místě i dostavit se na výzvu policie.
23. Zajištění představuje prostředek ultima ratio, který bezprostředně zasahuje do osobní svobody dotyčného. Z tohoto důvodu je k zajištění přístupováno pouze tehdy, není-li možné dotyčnému uložit některé ze zvláštních opatření uvedených v zákoně o pobytu cizinců. Zmíněná opatření představují alternativní řešení s cílem minimalizace omezování osobní svobody v případě zajištění cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011-51). Užití těchto mírnějších opatření předpokládá, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při jejich realizaci, a že neexistuje důvodná obava, že se bude vyhýbat případnému výkonu vyhoštění. Možnost aplikace zvláštního opatření nutně také závisí na důvodu zajištění. Základním pravidlem je, že uložení zvláštního opatření nesmí ohrozit výkon vycestování; toto ohrožení bude typově různé v typově odlišných případech důvodů zajištění (srov. rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 20/2016-38 ze dne 28. 2. 2017).
24. Soud se proto zabýval tím, zda žalovaný dostatečně odůvodnil, z jakého důvodu nepřistoupil k uložení mírnějších opatření a rozhodl o žalobcově zajištění.
25. K neuložení zvláštních opatření dle § 123b přistoupil správní orgán zejména z důvodu nebezpečí, že cizinec i nadále z území České republiky neodcestuje a nadále se bude dopouštět protiprávního jednání. Tento závěr je podložen jeho vědomým jednáním v rozporu s platnými právními předpisy na území České republiky. Tímto je bezesporu vyslovena domněnka, že na území České republiky bude cizinec i nadále porušovat právní předpisy České republiky. Uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle shora citovaného ustanovení by tak v tomto případě bylo neúčelné, proto správní orgán přistoupil k závěru, jak je uvedeno ve výroku. Příslušný správní orgán tedy dospěl k závěru, že výše uvedená protiprávní jednání vzbudila důvodnou obavu, že se na území České republiky bude cizinec dopouštět opakovaného porušování právních předpisů České republiky a opětovně nebude respektovat výkon uloženého rozhodnutí o správním vyhoštění. S ohledem na předešlé jednání neshledal správní orgán důvod pro uložení mírnějších opatření ve formě zvláštního opatření za účelem vycestování.
26. Soud má za to, že správné bylo hodnocení možnosti uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. a), c), d) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný uvedl, že cizinec na území České republiky žádnou aktuální adresu pobytu nemá a nyní přespává, kde se dá, nemá žádný majetek, správní orgán neměl možnost cizincem uvedené skutečnost ověřit, např. provedením pobytové kontroly v uváděném místě bydliště. Správní orgán uvedl, že na území České republiky nemá cizinec žádný majetek. Soud zde toliko upřesňuje, že žalobce uvedl přesnou adresu, kde pobýval asi týden a půl, jde o byt známého, žalobce tuto adresu nikde nehlásil, nemá označený zvonek ani schránku. Soud konstatuje, že cizince k této adrese nic neváže, nemusí se na ní zdržovat, a toto zvláštní opatření by se tedy minulo účinkem. Žalovaný shledal též nemožnost využití

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

alternativ podle § 123b odst. 1 písm. c), d), když po zhodnocení všech skutečností uzavřel, že cizinec neskýtá žádnou záruku, že bude dodržovat povinnost osobně se hlásit policii v době policií stanovené či zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly. Nabídka těchto zvláštních opatření byla žalobcem učiněna velmi obecně a rovněž vypořádání žalovaným bylo podle soudu provedeno v míře obecnosti odpovídající žalobcovu tvrzení. Žalovaný za daných okolností nepochybil, když k uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. a) nebo c) citovaného ustanovení nepřistoupil. Ve spojení s ostatními okolnostmi lze závěr žalovaného, že použití těchto alternativ by nebylo dostačující, akceptovat jako zcela správný.

27. K možnosti uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců pak žalobce do protokolu uvedl: *„Finanční prostředky na složení kauce nemám. Mohl bych složit max 30 tisíc. Možná by mohl za mne složit kauci kamarád X., v prosinci mu bude X. let.“* V původním rozhodnutí o zajištění ze dne 23. 8. 2022 bylo uvedeno, že *„složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) není cizincem možné, protože sám v protokolu uvedl, že nemá dostatečnou finanční hotovost pro složení finanční záruky (kauce). Cizinec uvedl, že on sám by mohl složit max. 30 tisíc Kč, nicméně správnímu orgánu cizinec neuvedl, původ těchto peněz, případně kde je má uloženy. Dále cizinec uvedl, že by za něj kauci mohl složit jeho kamarád, nicméně nebyl správnímu orgánu schopen uvést údaje k jeho ztotožnění.“* V napadeném rozhodnutí je pak uvedeno, že *„složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) není v případě cizince možné. Cizinec uvedl, že v současné době má finanční prostředky maximálně na vycestování. Není to potřebná částka na případný pobyt na území ČR. Bez finančních prostředků však existuje vážný předpoklad, že se na území ČR bude i nadále zdržovat. Do doby vydání tohoto rozhodnutí nebyla žádná kauce složena ani nabídnuta.“*
28. Za situace, kdy v průběhu správního řízení existuje zcela jasný návrh směrem ke složení finanční záruky podle § 123b zákona o pobytu cizinců, povšechné vypořádání se s nemožností aplikace zvláštních opatření v rámci odůvodnění rozhodnutí o prodloužení zajištění v zásadě neobstojí. Opačný přístup správního orgánu je totiž v rozporu se zásadou individualizace tak, jak ji vymezil rozšířený senát ve výše citovaném usnesení, a především zakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalované (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2016, č. j. 6 Azs 142/2016-26).
29. Pokud ze strany cizince zazněla konkrétní nabídka na složení kauce ve výši 30 000 Kč, zároveň nabídka na složení kauce konkrétní třetí osobou, bylo povinností žalovaného se s touto nabídkou vypořádat. Bez dalšího nemůže být důvodem pro odmítnutí nabídky skutečnost, že cizinec neuvedl původ těchto peněz, bez řádného zdůvodnění nutnosti osvětlení původu peněz, zvláště za situace, kdy na tuto skutečnost nebyl žalovaným dotazován. Žalobce neměl žádné indicie, že původ peněz je pro žalovaného podstatnou otázkou. Stejně tak cizinec nebyl dotazován, kde má peníze uloženy. Z rozhodnutí také není zřejmé, zda by pro žalovaného byla nabízená částka dostačující, pokud by cizinec uvedl původ peněz a místo jejich uložení, či zda ani 30 000 Kč dostačující nebylo. V tomto směru úvaha žalovaného zcela absentuje (a soud ji nemůže nahradit). Z obsahu správního spisu je pak patrné, že žalovaný v rámci správního řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

fakticky neučinil žádný úkon směřující k ověření osoby X., žalobce nebyl dále dotázán na podrobnosti k této osobě (zda vůbec splňuje podmínku státního občanství České republiky nebo zda je cizincem s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území). Původní rozhodnutí konstatovalo, že žalobce nebyl správnímu orgánu schopen uvést údaje k jeho ztotožnění, avšak z protokolu nevyplývá, že by žalovaný po žalobci požadoval další podrobnější údaje k osobě X., ať už k jeho občanství či pobytovému oprávnění či doložení schopnosti složení finančních prostředků (např. výpisem z bankovního účtu). Jen tak mohl žalovaný zjistit, zda je možnost složení finanční záruky uskutečnitelná.

30. V této souvislosti srovnaj rozhodnutí Nejvyššího správního soudu 27. 7. 2017, č. j. 1 Azs 94/2017-26: „*V návaznosti na tvrzení cizince, který má být zajištěn [popříp. složitele podle § 123b odst. 1 písm. b) za středníkem], že je připraven složit finanční záruku, musí žalovaná v rámci správního řízení vždy vyvinout snahu si takové tvrzení jakýmkoliv způsobem ověřit - a to jak u cizince, který má být zajištěn, tak u složitele. Opačný postup, uplatněný žalovanou v nyní projednávané věci, je v rozporu s principem dobré správy.*“
31. V napadeném rozhodnutí je pak uvedeno, že cizinec má finanční prostředky maximálně na vycestování, není to potřebná částka na případný pobyt na území České republiky, bez finančních prostředků však existuje vážný předpoklad, že se na území České republiky bude i nadále zdržovat. Soud má toto odůvodnění za nepřezkoumatelné. Žalovaný při odůvodnění uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců bez bližších úvah zvažuje nikoli výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (jak předpokládá znění tohoto ustanovení), ale zda má cizinec prostředky na pobyt v České republice, dále však nesrozumitelně uvádí, že ač cizinec nemá potřebnou částku na pobyt na území České republiky, bez finančních prostředků existuje vážný předpoklad, že se na území České republiky bude i nadále zdržovat. Soud má toto odůvodnění za nepřezkoumatelné. Vzhledem k tomu, že zajištění představuje zcela mimořádný institut, neboť pro cizince znamená omezení, nebo (v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění) dokonce zbavení jeho osobní svobody, je nutné klást zvýšené požadavky na preciznost a přesvědčivost odůvodnění. Konečně rozhodnutí o správním vyhoštění je vykonatelné, žalobce je držitelem cestovního pasu, ze správního spisu neplyne žádný důvod, proč by cizinec na území České republiky měl nadále setrvávat (a k pobytu zde disponovat dostatečnými finančními prostředky), k pobytu v České republice ho neopravňuje ani podání žaloby rozhodnutí podle § 11a odst. 3 zákona o azylu, kterým bylo zastaveno řízení o čtvrté žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany (nebylo ani vyhověno návrhu na předběžné opatření, kterým se žalobce domáhal možnosti setrvat na území České republiky).
32. Soud zvažoval i aspekt, že žalobce (zastoupený advokátkou) měl možnost po dobu trvání zajištění do jeho prodloužení příležitost konkrétní nabídku na finanční záruku učinit. V této souvislosti se zdá být relevantní odůvodnění žalovaného, že do doby vydání tohoto rozhodnutí nebyla žádná kauce složena ani nabídnuta. V projednávaném případě se však cizinci nedostalo přezkoumatelného vysvětlení možnosti uložení zvláštního opatření ani v původním rozhodnutí o zajištění. Z původního rozhodnutí si cizinec nemohl učinit představu, za jakých podmínek (a zda vůbec) by mohl být s nabídkou finanční záruky úspěšný (viz výše).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

33. Konečně pokud byla namítána nezákonnost postupu žalovaného, kdy byl na žalobce činen nátlak, aby využil dobrovolného návratu ve smyslu ust. § 123a zákona o pobytu cizinců, toto žalobní tvrzení je zcela obecné, absentuje vylíčení, jakou konkrétní podobu měl tento tvrzený nátlak, není pak ani tvrzeno, jaký by měl mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí o zajištění. Tuto námitku soud důvodnou neshledal.
34. Za těchto okolností nezbylo soudu než zrušit napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost. Žalobce požadoval ve věci nařízení jednání, soud však rozhodl bez jednání, jak umožňuje v případě nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
35. Soud současně se zrušením rozhodnutí nevyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, neboť po zrušení rozhodnutí o zajištění žalobce je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy rozhodnutí zrušeno, neznamená to, že se věc vrací správnímu orgánu k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci znamená ukončení řízení před správním orgánem (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, a ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46).
36. O nákladech řízení soud ve výroku II. rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč, tedy celkem 6 200 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tj. převzetí zastoupení, písemné podání k soudu) a náhrada hotových výdajů po 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky), celkem tedy 6 800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. října 2022

JUDr. Lenka Loudová, v. r.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.